

Poist'ovňa

VŠEOBECNÉ POISTNÉ PODMIENKY STAVEBNO – MONTÁŽNEHO POISTENIA VPPSM/0920

platné od 15.09.2020

ČASŤ I VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1 Úvodné ustanovenie

1. Pre zmluvné stavebno-montážne poistenie, ktoré uzaviera Union poist'ovňa, a. s. (ďalej len „poist'ovateľ“), platia ustanovenia Občianskeho zákonníka, tieto Všeobecné poistné podmienky stavebno-montážneho poistenia VPPSM/0920 (ďalej len „VPPSM“) a poistná zmluva.
2. V prípade, že je akékoľvek ustanovenie VPPSM v rozpore s ustanovením poistnej zmluvy, má prednosť príslušné ustanovenie poistnej zmluvy.

Článok 2 Výklad pojmov

1. **Budované dielo (stavebné alebo montážne)** – materiálny výsledok stavebných alebo montážnych prác, uskutočňovaných podľa projektu.
2. **Elektrické poškodenie** – poškodenie alebo zničenie poistenej veci následkom skratu alebo iného pôsobenia elektrického prúdu (napr. prepätie, podpätie, chyba izolácie, korona, výboj, oblúk, preskok) vedúce k strate jej funkčnosti alebo funkčnosti jej prvkov.
3. **Materiál** – stavebný a montážny materiál, ktorý bude použitý pri realizácii budovaného diela, zariadenia, montážne celky a ich časti, ktoré budú počas realizácie budovaného diela do neho zabudované.
4. **Mechanické poškodenie** – fyzické poškodenie alebo zničenie poistenej veci, napr. trhlinou, deformáciou, lomom, zadrením, uvoľnením, netesnosťou, upchatím, vytavením.
5. **Montážne práce** – práce, ktorými sa trvale a pevne zabudováva do budovaného diela alebo sa z neho vyníma materiál, prevádzkové zariadenia a zariadenia technického, energetického a technologického vybavenia budovaného diela alebo ktorými sa budované dielo pripája na verejné dopravné a technické vybavenie územia.
6. **Náhodná udalosť** – udalosť, o ktorej sa dá predpokladať, že v priebehu doby poistenia môže nastať, nevie sa však kedy nastane alebo či vôbec nastane. Za náhodnú udalosť sa nepovažujú udalosti, ktoré nastanú opakovane a z rovnakej príčiny.
7. **Nedbanlivosť** – konanie alebo opomenutie konania, o ktorom osoba vedela, že ním môže spôsobiť škodu, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehala, že škoda nenastane. Za nedbanlivosť sa považuje aj také konanie alebo opomenutie konania, o ktorom osoba nevedela, že ním môže spôsobiť škodu, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mohla a mala. Nedbanlivosťou sa rozumie aj poverenie nepoučenej osoby alebo osoby, ktorá nemá príslušné oprávnenie obsluhou poistenej veci.
8. **Poistený** – právnická alebo fyzická osoba, na ktorej majetok alebo zodpovednosť za škodu sa poistenie vzťahuje.
9. **Poistné obdobie** – časové obdobie dohodnuté v poistnej zmluve, za ktoré sa platí poistné.
10. **Poistník** – právnická alebo fyzická osoba, ktorá uzavrela s poist'ovateľom poistnú zmluvu a je povinná platiť poistné. Poistený a poistník môžu byť totožnou osobou.
11. **Poškodenie veci** – zmena stavu veci, ktorú objektívne je možné odstrániť opravou alebo rekonštrukciou alebo taká zmena stavu veci, ktorú objektívne opravou alebo rekonštrukciou nie je možné odstrániť, avšak vec je možné ďalej používať na pôvodný účel (znehodnotenie veci).
12. **Povodeň** – zaplavenie územných celkov vodou, ktorá sa vyliala z brehov vodných tokov alebo vodných nádrží (napr. údolných priehrad a rybníkov) alebo ktorá tieto brehy alebo hrádze pretrhla alebo zaplavenie územia vodou v dôsledku zmenšenia prietoku koryta vodného toku.
Za škodu spôsobenú povodňou sa považuje škoda spôsobená:
a) priamo povodňou,
b) predmetmi, ktoré unášala voda počas povodne.

13. **Predmety historickej a kultúrnej hodnoty** – predmety majúce vzťah k historickým a kultúrnym udalostiam alebo osobnostiam.
14. **Primerané náklady** – cena opravy veci alebo jej časti, ktorá je v čase a v mieste poistnej udalosti obvyklá. Za primerané náklady sa nepovažujú náklady za prácu nadčas, nočnú prácu, prácu v dňoch pracovného voľna a pokoja, náklady na zrýchlenú dopravu náhradných dielov, cestovné náhrady a náklady technikov a expertov zo zahraničia.
15. **Sadanie pôdy** – klesanie zemského povrchu smerom do stredu zeme v dôsledku pôsobenia prírodných síl alebo ľudskej činnosti.
16. **Skúšobná prevádzka** – uvedenie budovaného diela do skúšobnej činnosti, pri ktorej sa preveruje po častiach alebo ako celok chod budovaného diela so zavedením surovín, materiálu alebo zásob potrebných pre jeho chod pred jeho prevzatím majiteľom alebo objednávatelom.
17. **Stavba** – stavebná konštrukcia postavená stavebnými prácami zo stavebných výrobkov, ktorá je pevne spojená so zemou alebo jej osadenie vyžaduje úpravu podkladu. Pevné spojenie so zemou má stavba, ak má pevný základ alebo je:
 - a) upevnená strojnými súčiastkami alebo zvarom o pevný základ alebo inú stavbu, alebo
 - b) ukotvená pilótami alebo lanami s kotvou v zemi alebo na inej stavbe, alebo
 - c) pripojená na sieť a zariadenia technického vybavenia obce (voda, plyn, elektrina), alebo
 - d) umiestnená pod zemou.
 Stavba musí byť skolaudovaná a užívaná.
18. **Stavebné a montážne stroje** – stroje alebo zariadenia nutné a používané pri budovaní diela, ktoré vyžadujú pri svojej činnosti obsluhu, a/alebo ktoré konajú prácu predovšetkým pri pohybe (napr. stroje na zemné práce, žeriavy, mobilné zariadenie pre betónovanie, dopravné prostriedky na stavenisku).
19. **Stavebné a montážne zariadenie** – náradie, stroje alebo zariadenia, primárne nepohyblivé alebo nevyžadujúce neustálu obsluhu, ktoré nie sú súčasťou budovaného diela (napr. oplotenie, ubytovne, lešenie, prípojky elektriny, vody a pod., silá na materiál, dopravníkové pásy, elektrické káble, transformátory, protipožiarne vybavenie).
20. **Stavebné práce** – odborné činnosti, ktorými sa uskutočňuje budované stavebné dielo zo stavebných materiálov.
21. **Stavenisko** – priestor, ktorý je počas realizácie budovaného diela určený v stavebnom povolení na vykonávanie stavebných a/alebo montážnych prác, na uskladňovanie stavebných výrobkov, stavebných a montážnych strojov, stavebných a montážnych zariadení, prípadne iných zariadení potrebných na realizáciu budovaného diela; zahŕňa stavebný pozemok, prípadne v určenom rozsahu aj iné pozemky alebo ich časti.
22. **Strata veci** – stav, keď poškodený nezávisle od svojej vôle stratil možnosť vecou hmotne disponovať.
23. **Súbor** – sú všetky veci rovnakého alebo podobného charakteru alebo určené k rovnakému účelu u jedného poisteného, ktoré sú ako súbor určené v poistnej zmluve. Veci, ktoré sa stali súčasťou tohto súboru po uzavretí poistnej zmluvy, vstupujú do poistenia. Veci, ktoré prestali byť súčasťou súboru po podpise poistnej zmluvy, prestávajú byť poistené dňom vyradenia zo súboru.
24. **Škoda na majetku (veci)** – poškodenie, zničenie alebo strata veci.
25. **Škoda na zdraví** – akékoľvek poškodenie telesnej integrity osôb, vrátane choroby, alebo usmrtenia vyplývajúcich z tohto poškodenia.
26. **Škodová udalosť** – skutočnosť, z ktorej vznikla škoda a ktorá by mohla byť dôvodom vzniku práva na poistné plnenie. Pri uzavieraní poistnej zmluvy nie je isté, či škodová udalosť vôbec nastane, prípadne kedy nastane.
27. **Technická hodnota poistenej veci** – hodnota poistenej veci bezprostredne pred poistnou udalosťou. Pri jej určení sa vychádza z východiskovej hodnoty poistenej veci, pričom sa zohľadňuje jej opotrebenie alebo iné znehodnotenie, ale aj zhodnotenie ku ktorému došlo jej opravou, modernizáciou alebo iným spôsobom.
28. **Teroristický čin** – použitie sily, násillia alebo hrozby osobou alebo skupinou osôb, konajúcou samostatne alebo v záujme, alebo v spolupráci s organizáciou, vládou alebo z politických, náboženských, ideologických alebo etnických cieľov a dôvodov so zámerom ovplyvniť týmto činom určitú vládu a/alebo vystaviť verejnosť alebo ktorúkoľvek časť obyvateľstva strachu.
29. **Umelecké predmety** – obrazy, iné výtvarné diela, dekoračné a úžitkové predmety zo značkového skla alebo porcelánu, tapisérie, gobelíny alebo iné predmety, ktorých hodnota nie je daná len výrobnými nákladmi, ale majú aj umeleckú hodnotu, resp. majú charakter unikátu.

30. **Úmyselné konanie** – konanie alebo opomenutie konania, ktorým osoba vedome poruší platné právne a iné predpisy alebo povinnosti vyplývajúce z VPPSM alebo z poistnej zmluvy alebo koná v rozpore s technickou, projektovou či inou dokumentáciou. Úmyselným konaním sa pre účely týchto VPPSM rozumie aj konanie pod vplyvom alkoholu alebo návykovej látky
31. **Výber** – sú veci vymenované v poistnej zmluve alebo v prílohe k poistnej zmluve.
32. **Východisková hodnota poistenej veci** – hodnota poistenej veci, za ktorú je možné rovnakú vec alebo vec rovnakého druhu, účelu, kvality a technických parametrov v danom čase a mieste nadobudnúť ako novú. Ak je predmetom poistenia stavba, je to hodnota, za ktorú je možné v danom čase a mieste postaviť novostavbu rovnakého druhu, kvality a rozsahu vrátane nákladov na projektovú dokumentáciu.
33. **Zachraňovacie náklady** – účelne vynaložené a preukázané náklady, ktoré poistený a/alebo poškodený vynaložil na odvrátenie vzniku bezprostredne hroziacej poistnej udalosti alebo na zmiernenie následkov už vzniknutej škody alebo ktoré bol povinný vynaložiť z hygienických, ekologických či bezpečnostných dôvodov pri odstraňovaní poškodeného majetku alebo jeho zbytkov.
34. **Zaťažovacie skúšky** – predpísané, plánované alebo inak technicky zdôvodnené skúšky funkčnosti budovaného diela alebo jeho časti.
35. **Zbierka** – predmety toho istého druhu v oblasti prírody, ľudskej činnosti, väčšinou špecializované podľa určitých kritérií ako typ, spracovanie, téma, časový, miestny a autorský pôvod a pod., ktoré sú zámerne a sústavne sústreďované a uchovávané, príp. spracovávané, pričom súčet hodnôt jednotlivých vecí tvoriacich zbierku je nižší ako hodnota zbierky ako celku. Za zbierku sa považujú minimálne tri predmety jedného druhu.
36. **Znečistenie životného prostredia** – znečistenie vôd, pôdy, ovzdušia, hornín, flóry, fauny, pôsobením vypustených, unikajúcich, rozptýlených alebo uvoľnených pevných, kvapalných, plyných alebo tepelných dráždivých látok, ako sú napr. dym, para, sadze, kyseliny, alkalické kovy, chemikálie a iné znečisťujúce látky, ako aj všetky druhy odpadového materiálu.
37. **Zničenie veci** – zmena stavu veci, keď vec nie je možné ďalej používať na pôvodný účel a pôvodný účel veci nie je možné prinavrátiť. Za zničenú sa považuje aj vec, u ktorej by náklady na opravu alebo rekonštrukciu presiahli technickú hodnotu veci v čase bezprostredne pred vznikom škodovej udalosti.

Článok 3

Poistná zmluva

1. Poistná zmluva musí mať písomnú formu. Písomnú formu musia mať aj dodatky k poistnej zmluve a iné prejavy vôle zmluvných strán, ktoré sa týkajú poistenia (napr. výpoveď poistenia).
2. Poistnú zmluvu možno uzavrieť aj v prospech inej osoby. V takomto prípade sú poistník a poistený rozdielne osoby. Práva, povinnosti a výluky týkajúce sa poisteného podľa týchto VPPSM sa vzťahujú aj na poistníka.

Článok 4

Poistná doba, vznik, zmeny a zánik poistenia

1. Poistná doba je doba trvania poistenia, ktorá sa dohodne v poistnej zmluve. Poistenie sa môže uzavrieť na poistnú dobu určitú alebo neurčitú.
2. Poistenie začína nultou hodinou dňa, ktorý je v poistnej zmluve alebo v návrhu poistnej zmluvy uvedený ako začiatok poistnej doby.
3. Poistnú zmluvu je možné meniť dohodou poistníka a poisťovateľa (ďalej len „dodatok k poistnej zmluve“). Okamih účinnosti zmeny poistnej zmluvy je uvedený v dodatku k poistnej zmluve.
4. Uzavretím dodatku k poistnej zmluve nedochádza k zmene začiatku a konca poistných období uvedených v poistnej zmluve.
5. Poistenie zanikne:
 - a) uplynutím poistnej doby, ak je uzavreté na dobu určitú,
 - b) nezaplatením poistného alebo jeho časti:
 Poistenie zanikne, ak poistné za prvé poistné obdobie alebo jednorazové poistné nebolo zaplatené do troch mesiacov odo dňa jeho splatnosti.
 Poistenie tiež zanikne, ak poistné za ďalšie poistné obdobie nebolo zaplatené do jedného mesiaca odo dňa doručenia výzvy poisťovateľa na jeho zaplatenie, ak nebolo poistné zaplatené pred doručením tejto výzvy. Výzva poisťovateľa musí obsahovať upozornenie, že poistenie zanikne, ak

poistné nebude zaplatené. Ak nebola výzva doručená do jedného mesiaca odo dňa splatnosti poistného, poistenie zanikne do troch mesiacov odo dňa jeho splatnosti,

c) dohodou poistníka a poisťovateľa:

Dohoda musí byť písomná a musí v nej byť určený okamih zániku poistenia,

d) výpoveďou poistníka alebo poisťovateľa:

i. ku koncu poistného obdobia, ak je dojednané bežné poistné. Výpoveď musí byť doručená aspoň šesť týždňov pred jeho uplynutím, to neplatí, ak došlo k zmene výšky poistného a poisťovateľ neoznámil poistníkovi novú výšku poistného najneskôr desať týždňov pred uplynutím poistného obdobia.

Ak je výpoveď doručená druhej strane po tejto lehote, poistenie zaniká ku koncu nasledujúceho poistného obdobia,

ii. do dvoch mesiacov po uzavretí poistnej zmluvy. Výpovedná lehota je osemdeňová; jej uplynutím poistenie zanikne.

Ak je výpoveď doručená druhej strane po tejto lehote, poistenie zaniká ku koncu prvého poistného obdobia,

iii. do troch mesiacov odo dňa poskytnutia poistného plnenia alebo zamietnutia poistného plnenia. Poistenie zaniká po uplynutí jedného mesiaca odo dňa doručenia výpovede druhej strane.

e) odstúpením od poistnej zmluvy:

Poisťovateľ môže od poistnej zmluvy odstúpiť pri vedomom porušení povinností uvedených v čl. 9 ods. 1 písm. a) týchto VPPSM, ak pri pravdivom a úplnom zodpovedaní otázok by poistnú zmluvu neuzavrel. Toto právo môže poisťovateľ uplatniť do troch mesiacov odo dňa, keď takú skutočnosť zistil, inak právo zanikne. To platí tiež, ak ide o zmenu poistenia, v takom prípade môže poisťovateľ odstúpiť od uzavretého dodatku k poistnej zmluve,

f) odmietnutím plnenia:

Ak sa poisťovateľ dozvie až po poistnej udalosti, že jej príčinou je skutočnosť, ktorú pre vedomé porušenie povinností uvedených v čl. 9 ods. 1 písm. a) týchto VPPSM nemohol zistiť pri dojednávani poistenia, a ktorá pre uzavretie poistnej zmluvy bola podstatná, je oprávnený plnenie z poistnej zmluvy odmietnuť.

Poistenie zanikne dňom odmietnutia poistného plnenia,

g) zmenou v osobe vlastníka veci:

Ak predmet poistenia prejde do vlastníctva iného, poistenie zanikne, okrem prípadov:

i. ak poistník, ktorý nie je poisteným, počas trvania poistenia umrie alebo je vyhlásený za mŕtveho. V takom prípade vstupuje do poistenia poistený,

ii. ak poistený počas trvania poistenia umrie alebo je vyhlásený za mŕtveho. V takom prípade vstupuje do poistenia dedič,

iii. ak zanikne bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. V takom prípade vstupuje do poistenia ten z manželov, ktorému poistená vec pripadla do vlastníctva,

iv. ak sa vlastníkom poistenej veci stane poistník. V takom prípade vstupuje odo dňa nadobudnutia vlastníckeho práva k poistenej veci poistník aj do tých práv a povinností, ktorých subjektom pri uzatváraní poistnej zmluvy bol výlučne poistený,

h) ukončením činnosti poisteného:

Za ukončenie činnosti poisteného sa považuje výmaz z príslušného registra alebo zánik príslušného oprávnenia, zánik právnickej osoby alebo zrušenie právnickej osoby jej zriaďovateľom.

6. Poistenie budovaného diela končí (platí najskorší dátum):

a) uplynutím doby poistenia,

b) odovzdaním diela alebo uvedením diela do prevádzky,

c) dňom právoplatnosti povolenia k predčasnému užívaniu diela,

d) dňom právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia.

7. Poistenie

a) strojov a zariadení, ktoré sú trvalou súčasťou diela,

b) montážneho diela

zaniká aj dňom ukončenia ich skúšobnej prevádzky alebo zaťažovacích skúšok, najneskôr však štyri týždne od začatia skúšobnej prevádzky alebo zaťažovacích skúšok. Ak však tieto stroje a zariadenia alebo časti montážneho diela boli už predtým používané (t.j. boli počas doby poistenia demontované a následne namontované späť), končí ich poistenie okamžikom začatia skúšobnej prevádzky alebo zaťažovacích skúšok.

8. Ak sa koniec poistenia podľa ods. 6 písm. b) až d) a ods. 7 tohto článku týka iba časti budovaného diela, jednotlivých strojov a zariadení, ktoré sú časťou budovaného diela alebo ich častí, končí poistenie len pre tieto časti budovaného diela, jednotlivé stroje, zariadenia alebo ich časti. Pre ostatné predmety poistenie pokračuje.

Článok 5

Spôsob uzavretia poistnej zmluvy pri poistení uzatvorenom prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie

1. Ak sa poistenie uzatvára cez prostriedky diaľkovej komunikácie, poisťovateľ predkladá poisťníkovi návrh poistnej zmluvy. Poistenie vzniká pripísaním prvého ročného poistného alebo jeho prvej splátky, ak je poistné platené v splátkach (ďalej len „prvé poistné“) na účet poisťovateľa, najneskôr v posledný deň lehoty na prijatie tohto návrhu.
2. Ak prvé poistné bude pripísané na účet poisťovateľa najneskôr v posledný deň lehoty na prijatie návrhu, poistenie sa vzťahuje i na dobu pred pripísaním prvého poistného na účet poisťovateľa, t.j. na dobu odo dňa, ktorý je uvedený v tomto návrhu poistnej zmluvy ako "Poistná doba od" do dňa pripísania prvého poistného na účet poisťovateľa.
3. Ak prvé poistné nebude pripísané na účet poisťovateľa najneskôr v posledný deň lehoty na prijatie tohto návrhu, zaniká uplynutím tohto dňa platnosť tohto návrhu a k platnému uzavretiu poistnej zmluvy nedôjde.

Článok 6

Poistná udalosť

1. Poistnou udalosťou je škodová udalosť, s ktorou je spojený vznik povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie. Predpokladom práva na poskytnutie poistného plnenia je, že k škodovej udalosti došlo v dobe trvania poistenia.
2. Viaceré časovo spolu súvisiace škodové udalosti, vzniknuté priamo alebo nepriamo z rovnakej príčiny, zdroja, okolnosti, udalosti alebo iného nebezpečenstva, sa považujú za jednu škodovú udalosť, bez ohľadu na počet poškodených (sériová škodová udalosť). Za okamih vzniku každej škodovej udalosti zo sérievej škodovej udalosti sa bez ohľadu na skutočný okamih jej vzniku považuje okamih, keď vznikla prvá z nich.

Článok 7

Poistné

1. Poistné je cena za poistenie. Poistné sa stanovuje podľa rozsahu a obsahu poistenia a ohodnotenia rizika a jeho výška je uvedená v poistnej zmluve.
2. Poistné je povinný platiť poisťník.
3. Ak bolo poistenie uzavreté na dobu neurčitú alebo na dobu určitú s dobou poistenia dlhšou ako jeden rok, poistné sa platí za dohodnuté poistné obdobia (bežné poistné).
Ak bolo poistenie uzavreté na dobu určitú s dobou poistenia kratšou ako alebo rovnajúcou sa jednému roku, poistné sa platí naraz za celú dobu trvania poistenia (jednorazové poistné).
4. Bežné poistné je splatné prvým dňom poistného obdobia a jednorazové poistné dňom začiatku poistenia.
5. Poisťovateľ má právo na poistné za dobu poistenia. Ak poistenie zaniklo z dôvodu podľa čl. 4 ods. 5 písm. b) týchto VPPSM, výška poistného, na ktoré má poisťovateľ nárok, sa určí z poistného za predchádzajúce obdobie.
6. V poistnej zmluve sa môže dohodnúť úhrada poistného v splátkach. Ak nebude zaplatená niektorá splátka včas, má poisťovateľ právo žiadať zaplatenie celého poistného.
7. Ak zanikne poistenie pred uplynutím doby, za ktorú bolo zaplatené poistné, je poisťovateľ povinný nespotrebovanú časť poistného vrátiť. Ak nastala poistná udalosť a dôvod ďalšieho poistenia tým odpadol, patrí poisťovateľovi:
 - a) z poistných zmlúv s bežným poistným poistné do konca poistného obdobia, v ktorom poistná udalosť nastala,
 - b) z poistných zmlúv s jednorazovým poistným celé poistné.
8. Poisťovateľ má právo jednostranne upraviť výšku poistného:

- a) po oznámení skutočnosti uvedenej v čl. 9 ods. 2 písm. c) týchto VPPSM, a to odo dňa, kedy sa o tejto skutočnosti dozvedel,
 - b) ak po uzavretí poisťnej zmluvy dôjde k zmene faktorov, na základe ktorých bolo určené poistné pri uzatváraní poisťnej zmluvy, a to ku dňu jeho splatnosti alebo ku dňu splatnosti prvej splátky v poistnom období. Za zmenu faktorov sa považuje aj zvýšenie škodovosti v porovnaní so škodovosťou, s ktorou počítal poisťovateľ pri uzavieraní poistenia. Škodovosť je podiel nákladov na poistné plnenia k predpísanému poistnému. Poisťovateľ je povinný oznámiť novú výšku poistného poistníkovi písomne, najneskôr v lehote dvoch týždňov pred jeho splatnosťou. Poistník je oprávnený poisťnú zmluvu vypovedať písomne, v lehote 1 mesiaca od doručenia oznámenia o zvýšení poistného. Poistná zmluva v takom prípade zaniká doručením výpovede poisťovateľovi. Výpoveď je bezplatná, poisťovateľ za takúto výpoveď neúčtuje žiaden poplatok.
9. Ak bude poistník s platením poistného v omeškaní, má poisťovateľ právo na úroky z omeškania podľa platných právnych predpisov.
 10. Ak sa poistné vypočítava na základe predpokladaného obratu alebo iného číselného údaj, je poistník povinný predložiť poisťovateľovi do jedného mesiaca po uplynutí každého poistného obdobia (pre poistné zmluvy s bežným poistným) alebo do jedného mesiaca po skončení doby poistenia (pre poistné zmluvy s jednorazovým poistným), potrebné údaje podľa skutočnosti, ktoré budú slúžiť na zúčtovanie poistného. Ak poistník dané údaje nepredloží v lehote stanovenej v tomto ods., poisťovateľ má nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty voči poistníkovi vo výške 25% z minimálneho poistného uvedeného v poisťnej zmluve. Zaplatením zmluvnej pokuty nezaniká poisťovateľovi nárok na zaplatenie poistného.
 11. Poistenie je predmetom dane z poistenia v zmysle zákona č. 213/2018 Z. z. o dani z poistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. K platbe poistného je aplikovaná daň z poistenia vo výške v zmysle platných právnych predpisov.

Článok 8

Vylúčenia z poistenia

1. Poistenie sa nevzťahuje na škody spôsobené:
 - a) vojnovým stavom, sabotážou, konfiškáciou, znárodnením, rekvizíciou, detenciou, embargom, karanténou, zhabaním, blokádou, pirátstvom, zásahom alebo nariadením orgánov štátnej moci a správy,
 - b) občianskymi nepokojmi, protestmi, výtržnosťami, štrajkom,
 - c) teroristickým činom,
 - d) jadrovým výbuchom, jadrovou reakciou, jadrovým žiarením alebo rádioaktívnou kontamináciou bez ohľadu na to, ako vznikli,
 - e) v dôsledku úplného alebo čiastočného zastavenia prác na budovanom diele,
 - f) azbestom, formaldehydom, olovnatými náterovými hmotami alebo inými karcinogénnymi látkami,
 - g) účinkami elektromagnetického poľa,
 - h) plesňami alebo hubami akéhokoľvek druhu,
 - i) chybami alebo nedostatkami vzniknutými pred začiatkom tohto poistenia, ktoré boli alebo vzhľadom na okolnosti mohli byť známe poistníkovi alebo poistenému, bez ohľadu na to, či poisťovateľ o týchto chybách a nedostatkoch vedel alebo nie,
 - j) úmyselným konaním alebo nedbanlivosťou, poisteného a/alebo poistníka, ich manželom/kou alebo príbuzným v priamom rade alebo osobami žijúcimi s ním v spoločnej domácnosti alebo inou osobou, ktorá konala na pokyn alebo so súhlasom niektorej z uvedených osôb,
 - k) ak je poistený obchodnou spoločnosťou, úmyselným konaním alebo nedbanlivosťou, spoločníkov poisteného, osobami, ktoré sú členmi výkonných a dozorných orgánov poisteného, ich manželmi/kami, tiež osobami žijúcimi s uvedenými osobami v spoločnej domácnosti alebo inou osobou, ktorá konala na pokyn alebo so súhlasom niektorej z týchto osôb.

Článok 9

Povinnosti poistníka a poisteného

1. Okrem povinností stanovených právnymi predpismi je poistník **pred uzavretím a pri uzavretí poisťnej zmluvy** povinný:
 - a) odpovedať úplne a pravdivo na všetky písomné otázky poisťovateľa týkajúce sa dojednaného poistenia, a ktoré sú rozhodujúce pre uzavretie poisťnej zmluvy,

- b) umožniť poisťovateľovi alebo ním povereným osobám kontrolu podkladov slúžiacich na uzavretie poistenia alebo výpočet poistného, vstup do priestorov, kde sa nachádzajú poistené predmety a umožniť im posúdiť skutočnosti rozhodujúce pre ocenenie poisťovaných rizík, ďalej je povinný poisťovateľovi alebo ním povereným osobám umožniť nahliadnuť do projektovej, požiaro-technickej dokumentácie a umožniť preskúmanie činnosti zariadenia slúžiaceho na ochranu poisteného majetku.
2. Okrem povinností stanovených právnymi predpismi je poistený **počas trvania poistnej zmluvy** povinný:
- a) dbať, aby poistná udalosť nenastala, neporušovať povinnosti smerujúce k vzniku, odvráteniu alebo obmedzeniu nebezpečenstva alebo k dodržiavaniu ktorých sa zaviazal v poistnej zmluve. Poistený je povinný upozorniť na dodržiavanie týchto povinností tretie osoby, ktorým poistený majetok zveril,
 - b) udržiavať poistené veci v dobrom technickom stave, dodržiavať pokyny pre prevádzku a údržbu veci danú výrobcom, vykonávať kontroly a revízie v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov a zabezpečiť odstraňovanie zistených nedostatkov. Každá vec musí spĺňať technické predpisy alebo iné normy platné pre jej užívanie v mieste poistenia a poistený je povinný používať poistené veci iba na účely stanovené výrobcom,
 - c) písomne oznámiť poisťovateľovi bez zbytočného odkladu každú skutočnosť, ktorá má vplyv na zvýšenie poisteného rizika, ku ktorému došlo po uzavretí zmluvy, najmä všetky zmeny na poistenej veci, ktoré znamenajú zmenu jej charakteru, účelu využívania alebo zmeny v údajoch, ktoré boli podkladom pre uzavretie poistnej zmluvy,
 - d) oznámiť bez zbytočného odkladu poisťovateľovi, že dojednal rovnaké poistenie u iného poisťovateľa vrátane informácií o výške poistných súm, limitov poistného plnenia a obchodného mena poisťovateľa,
 - e) písomne oznámiť poisťovateľovi zvýšenie poistnej hodnoty poisteného majetku, ak došlo v čase trvania poistenia k jej zvýšeniu aspoň o 10% poistnej sumy. Na základe oznámenia klienta o zvýšení poistnej hodnoty upraví poisťovateľ poistnú sumu a poistné pri nezmenených ostatných podmienkach,
 - f) na požiadanie poisťovateľa preukázať zmenu v osobe vlastníka poistenej veci, ak poistenie veci zaniklo podľa čl. 4 ods. 5 písm. g),
 - g) v prípade krádeže, lúpeže alebo straty originálnych kľúčov alebo ich legálnych duplikátov od miesta poistenia zabezpečiť okamžitú výmenu zámkov v minimálnej rovnakej kvalite. V prípade ich krádeže alebo lúpeže tiež okamžite nahlásiť túto udalosť orgánom činným v trestnom konaní,
 - h) zabezpečiť v priestoroch pod alebo na úrovni okolitého terénu uloženie predmetov minimálne 12 cm nad úrovňou podlahy (napr. na paletách). To neplatí pre predmety, ktoré sa vzhľadom ku svojmu charakteru bežne skladujú na podlahe,
 - i) umožniť poisťovateľovi alebo ním povereným osobám nahliadnuť do účtovnej evidencie za účelom kontroly údajov vykazovaných podľa čl. 6 ods. 10.
3. Okrem povinností stanovených právnymi predpismi je poistený, **ak nastala škodová udalosť**, povinný:
- a) urobiť všetky potrebné opatrenia, aby vzniknutá škoda bola čo najmenšia,
 - b) písomne ju oznámiť poisťovateľovi bez zbytočného odkladu, najneskôr do 15 dní po jej zistení,
 - c) spolupracovať s poisťovateľom pri zisťovaní príčin a rozsahu škodovej udalosti,
 - d) odpovedať úplne a pravdivo na všetky písomné otázky poisťovateľa týkajúce sa vzniku, príčiny a priebehu škodovej udalosti, a dovoliť poisťovateľovi alebo ním povereným osobám vykonať vyšetrovania potrebné na zistenie okolností rozhodujúcich pre jeho povinnosť poskytnúť poistné plnenie,
 - e) predložiť poisťovateľovi alebo poisťovateľom povereným osobám požadované písomnosti a doklady nevyhnutné pre likvidáciu poistnej udalosti,
 - f) zdržať sa opravy poškodeného majetku alebo odstraňovania zvyškov zničeného majetku, pokiaľ s tým poisťovateľ neprejaví súhlas. Ak poisťovateľ neprejaví súhlas do jedného týždňa od žiadosti poisteného k začatiu opravy alebo k odstraňovaniu zvyškov, táto povinnosť zaniká. To neplatí, ak je potrebné začať s opravou majetku alebo s odstraňovaním jeho zvyškov skôr z dôvodu bezpečnosti, ochrany zdravia alebo životného prostredia alebo z iného závažného dôvodu; v takomto prípade je poistený povinný vyhotoviť fotodokumentáciu. Ďalej je poistený povinný uschovať poškodené alebo zničené veci alebo ich súčasti, pokiaľ poisťovateľ alebo ním poverené osoby nevykonajú ich obhliadku alebo nedajú písomný súhlas na ich likvidáciu,

- g) oznámiť bez zbytočného odkladu orgánom činným v trestnom konaní škodu, ktorá vznikla za okolností vzbudzujúcich podozrenie z trestného činu alebo pokusu oň,
 - h) zabezpečiť voči inému právo, ktoré prechádza na poisťovateľa, predovšetkým právo na náhradu škody,
 - i) ak dôjde k nájdeniu stratenej alebo odcudzenej veci, za ktorú už poisťovateľ vyplatil poistné plnenie, oznámiť danú skutočnosť poisťovateľovi a vrátiť poistné plnenie po odpočítaní primeraných nákladov, ktoré musel vynaložiť na opravu nedostatkov vzniknutých v čase, kedy bol zbavený možnosti s majetkom disponovať,
 - j) oznámiť poisťovateľovi bez zbytočného odkladu, že poškodený proti poistenému uplatnil nárok na náhradu škody, ktorú má nahradiť poisťovateľ a vyjadriť sa k požadovanej náhrade a jej výške; ak poškodený uplatnil nárok na náhradu škody na súde alebo na inom príslušnom orgáne, umožniť poisťovateľovi zúčastniť sa konania, príp. vstúpiť do konania ako vedľajší účastník,
 - k) oznámiť poisťovateľovi bez zbytočného odkladu, že v súvislosti so vzniknutou škodou sa začalo trestné konanie proti poistenému alebo jeho zamestnancovi, oznámiť meno a sídlo obhajcu, ktorého si zvolil a zabezpečiť, aby bol poisťovateľ informovaný o priebehu a výsledku tohto konania,
 - l) v konaní o náhrade škody postupovať v súlade s pokynmi poisťovateľa, neuznať ani neusporiadať akýkoľvek nárok na náhradu škody bez predchádzajúceho súhlasu poisťovateľa.
4. V poistnej zmluve sa poisťovateľ a poistník môžu dohodnúť na ďalších povinnostiach poistníka alebo poisteného.
5. Ak malo porušenie povinnosti poistníka, poisteného alebo inej osoby, ktorá má právo na poistné plnenie, vplyv na vznik poistnej udalosti, jej priebeh, zväčšenie rozsahu následkov poistnej udalosti, zvýšenie nákladov poisťovateľa na zisťovanie rozsahu následkov poistnej udalosti, alebo sa ním sťažilo zistenie právneho dôvodu plnenia, rozsahu alebo výšky škody alebo náhrada škody nemohla byť poskytnutá včas, má poisťovateľ právo na zníženie poistného plnenia z poistnej zmluvy, resp. na primeranú náhradu vyplatených súm poškodenému, s prihliadnutím k tomu, aký vplyv malo toto porušenie na rozsah povinnosti poisťovateľa plniť.
- Ak bolo porušenie povinností poistníka alebo poisteného zistené po výplate poistného plnenia, má poisťovateľ právo na vrátenie tej časti poistného plnenia, ktorú by nevyplatil, pokiaľ by sa o porušení povinností dozvedel pred jeho výplatou.

Článok 10 **Povinnosti poisťovateľa**

1. Okrem povinností stanovených právnymi predpismi je poisťovateľ povinný:
- a) zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré sa týkajú poistenia, a ktoré sa dozvie pri uzavieraní poistenia, pri jeho správe a pri likvidácii poistných udalostí; to neplatí vtedy, ak je zákonom uložené alebo povolené poskytnutie informácie a v prípadoch, keď poistník alebo poistený dajú súhlas na poskytnutie informácie,
 - b) po oznámení udalosti, s ktorou je spojená požiadavka na poistné plnenie bez zbytočného odkladu začať vyšetrovanie nutné k zisteniu rozsahu a výšky jeho povinnosti plniť,
 - c) umožniť poistenému nahliadnuť do dokladov, ktoré v priebehu vyšetrovania jeho škodovej udalosti získal. Poistený má právo vyhotoviť si na vlastné náklady kópie alebo odpisy z týchto dokladov,
 - d) prerokovať s poisteným výsledky vyšetrovania, vykonaného v záujme zistenia rozsahu a výšky poistného plnenia alebo mu ich oznámiť,
 - e) poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení vyšetrenia poistnej udalosti potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa plniť; vyšetrenie sa považuje za skončené vtedy, keď poisťovateľ oznámil poistenému výšku poistného plnenia alebo jeho zamietnutie. Ak o náhrade škody rozhoduje súd alebo iný oprávnený orgán, je poisťovateľ povinný poskytnúť poistné plnenie podľa jeho rozhodnutia až dňom, keď toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť,
 - f) vyplatiť na písomné požiadanie poisteného primeraný preddavok, ak nie je možné vyšetrenie poistnej udalosti ukončiť do 1 mesiaca od oznámenia poistnej udalosti,
 - g) vydať majetkový prospech poistenému, ak ten nahradil škodu alebo jej časť so súhlasom poisťovateľa poškodenému priamo, avšak len v rozsahu, v akom by bol povinný poskytnúť poistné plnenie.

Článok 11 Spoluúčasť

1. Poistený sa podieľa na poistnom plnení pri každej poistnej udalosti pevne stanovenou sumou alebo percentom alebo kombináciou pevne stanovenej sumy a percenta uvedenými v poistnej zmluve.
2. Poisťovateľ odpočíta sumu dohodnutej spoluúčasti zo sumy poistného plnenia, ktorú má vyplatiť.

Článok 12 Miesto poistenia

1. Poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie iba v tom prípade, ak k poistnej udalosti došlo na mieste označenom v poistnej zmluve ako „miesto poistenia“. Toto obmedzenie neplatí pre poistené veci, ktoré boli následkom vzniknutej alebo bezprostredne hroziacej poistnej udalosti premiestnené z miesta poistenia.

Článok 13 Prechod práv

1. Ak poistenému vzniklo proti inému právo na náhradu škody spôsobenej poistnou udalosťou, prechádza jeho právo na poisťovateľa, a to až do výšky plnenia, ktoré mu poisťovateľ poskytol.
2. Ak má poistený voči poškodenému alebo inej osobe právo na vrátenie vyplatennej sumy, na zníženie dôchodku, či na zastavenie jeho výplaty, prechádza toto právo na poisťovateľa, pokiaľ za poisteného túto sumu zaplatil alebo ak za neho vypláca dôchodok.
3. Na poisťovateľa prechádza tiež právo poisteného na náhradu tých trov konania o náhrade škody, ktoré boli poistenému priznané, pokiaľ ich poisťovateľ zaplatil za poisteného.
4. Poistený je povinný bez meškania poisťovateľovi oznámiť, že nastali dôvody na uplatnenie práv uvedených v ods. 1 a 2 a odovzdať mu doklady potrebné na uplatnenie týchto práv.
5. Ak poistený nezabezpečí poisťovateľovi právo na náhradu škody voči inému alebo inak zmarí možnosť uplatnenia tohto práva, má poisťovateľ voči nemu právo na náhradu súm, ktoré pre takéto porušenie nemohol uplatniť, až do výšky vyplateného poistného plnenia.

Článok 14 Doručovanie písomností

1. Písomnosti sú doručované prostredníctvom:
 - a) držiteľa poštovej licencie,
 - b) elektronických prostriedkov na základe predchádzajúcej písomnej a oboma zmluvnými stranami uzatvorenej dohody o spôsobe zasielania písomností a potvrdzovaní ich prijatia,
 - c) osobne.
2. Písomnosti sa poistníkovi a poistenému doručujú na adresu uvedenú v poistnej zmluve alebo na adresu, ktorú písomnou formou oznámili poisťovateľovi. Poistník je povinný poisťovateľovi oznámiť každú zmenu adresy pre doručovanie zásielok.
3. Písomnosti určené poisťovateľovi zasielajú poistník a poistený do sídla poisťovateľa.
4. Povinnosť doručiť písomnosť poistníkovi alebo poistenému (ďalej len „adresát“) sa považuje za splnenú dňom, kedy ju adresát prevzal alebo dňom, kedy adresát odmietol písomnosť prevziať.
5. Ak nebol adresát zastihnutý, je písomnosť uložená u držiteľa poštovej licencie. Ak si adresát písomnosť v úložnej dobe nevyzdvihol, považuje sa táto za doručенú dňom, kedy bola vrátená poisťovateľovi ako nedoručená.
6. Písomnosť zasielaná prostredníctvom držiteľa poštovej licencie doporučeným listom sa považuje za doručенú len vtedy, ak preukáže jej doručenie odosielateľ alebo potvrdí toto doručenie ten, komu bola určená.

Článok 15 Spôsob vybavovania sťažností

1. Poistník, poistený alebo oprávnená osoba podávajú sťažnosti na správnosť a kvalitu služieb poisťovateľa písomnou formou prostredníctvom pošty, osobne na ktoromkoľvek jeho pracovisku alebo elektronicky (staznosti-up@union.sk) alebo prostredníctvom kontaktného formulára umiestneného na www.union.sk). O výsledku vybavenia sťažnosti bude osoba podávajúca sťažnosť informovaná listom do 30 dní odo dňa prijatia sťažnosti. V odôvodnených prípadoch je možné lehotu na prešetrenie a vybavenie sťažnosti predĺžiť, nie však na viac ako 60 kalendárnych dní; o dôvodoch neskoršieho

vybavenia sťažnosti bude osoba podávajúca sťažnosť písomne informovaná. Viac informácií o spôsobe vybavovania sťažností je uvedených na <https://www.union.sk/kontaktny-formular>.

Článok 16 **Sankčná doložka**

1. Poisťovateľ neposkytne poistné plnenie a ani neposkytne akékoľvek iné plnenie poškodenému ani poistenému, pokiaľ by bol poisťovateľ vystavený hrozbe pokút, sankcií, obmedzení alebo zákazov, ktoré vyplývajú z:
 - a) obchodných alebo ekonomických sankcií Európskej únie,
 - b) práva alebo platných predpisov Európskej únie,
 - c) rozhodnutí Organizácie spojených národov,
 - d) platných právnych predpisov Slovenskej republiky.

Článok 17 **Záverečné ustanovenia**

1. Od ustanovení čl. 1 až 30 sa možno v poistnej zmluve odchýliť.
2. Pre poistnú zmluvu platí slovenský právny poriadok, pre prípadné spory týkajúce sa poistných vzťahov medzi poisteným a poisťovateľom sú príslušné súdy v Slovenskej republike.
3. Ak sa právne predpisy alebo technické normy uvedené v týchto VPPSM novelizujú, alebo nahradia novými, nestrácajú ustanovenia, ktoré sa na tieto právne predpisy alebo technické normy odvolávajú, platnosť, ale právne predpisy alebo technické normy uvedené v týchto ustanoveniach sa automaticky nahrádzajú novelizovanými právnymi predpismi alebo novými technickými normami.
4. Nároky poistníka a poisteného z poistnej zmluvy uzavretej podľa týchto poistných podmienok nie je možné postúpiť na inú osobu.
5. Tieto VPPSM nadobúdajú účinnosť dňom 15.09.2020 a sú súčasťou poistnej zmluvy.

ČASŤ II. **MAJETKOVÉ POISTENIE**

Článok 18 **Predmet poistenia**

1. Predmetom poistenia je v poistnej zmluve uvedené budované dielo vrátane technického vybavenia a materiálu skladovaného alebo prepravovaného na mieste poistenia, ktorý má byť použitý na budovanom diele.
2. Ak je to v poistnej zmluve dohodnuté, tak sa poistenie vzťahuje aj na:
 - a) majetok:
 - i. zariadenie staveniska, stavebné alebo montážne stroje a zariadenia (vlastné alebo cudzie, ktoré poistený užíva alebo ich prevzal na základe zmluvy o dielo alebo inej písomnej zmluvy),
 - ii. majetok vo vlastníctve, v užívaní, alebo v správe poisteného uvedeného v poistnej zmluve nachádzajúci sa v mieste poistenia,
 - b) náklady vynaložené v dôsledku poistnej udalosti:
 - i. na vypratanie miesta poistenia vrátane strhnutia stojacich častí, odvozu trosiek a iných zvyškov k najbližšej skládke odpadu a ich uloženie alebo zničenie, ďalej náklady na demontáž a remontáž ostatných nepoškodených poistených vecí v mieste poistenia uskutočnené v súvislosti s opravou alebo znovuoobnovením poškodených, zničených alebo stratených vecí pri poistnej udalosti,
 - ii. za mzdové zvýhodnenie za prácu nadčas, v noci, v dňoch pracovného pokoja a voľna,
 - iii. na expresné príplatky za prepravu,
 - iv. na leteckú prepravu náhradných dielov,
 - v. na cestovné náklady technikov a expertov.

Článok 19 **Rozsah poistenia**

1. V prípade poistnej udalosti poisťovateľ nahradí:
 - a) škodu na poistenej veci v rozsahu uvedenom vo VPPSM a v poistnej zmluve,

- b) primerané náklady na dopravu poškodenej veci z miesta poistnej udalosti do najbližšieho vhodného miesta opravy, pričom súčet nákladov na opravu poškodenej veci a nákladov na dopravu poškodenej veci do najbližšieho vhodného miesta opravy nesmie presiahnuť poistnú sumu poistenej veci,
 - c) primerané náklady na zistenie príčiny a rozsahu škody na poistenej veci, ak tieto náklady vynaložil poistený s písomným súhlasom poisťovateľa. Tieto náklady hradí poisťovateľ aj nad výšku poistnej sumy poistenej veci, najviac však do výšky 5% poistnej sumy poistenej veci,
 - d) primerané náklady na vydanie certifikátov alebo predpísané skúšky opravených alebo novo nadobudnutých predmetov. Tieto náklady hradí poisťovateľ aj nad výšku poistnej sumy poistenej veci, najviac však do výšky 5% poistnej sumy poistenej veci.
2. Poisťovateľ tiež nahradí primerané náklady na opatrenia, ktoré poistený vynaložil na odvrátenie bezprostredne hroziacej škodovej udalosti, a to do výšky predpokladanej hroziacej škody, najviac však do výšky 10% poistnej sumy škodou ohrozeného majetku.

Článok 20

Poistné riziká

1. Poistenie sa vzťahuje na akékoľvek poškodenie, zničenie alebo s nimi súvisiacu stratu poistenej veci, ktoré nastali počas trvania poistenia v mieste poistenia a ktorá nie sú v týchto VPPSM alebo v poistnej zmluve vylúčené.

Článok 21

Vylúčenia z poistenia pre poistenie majetku

1. Poistenie sa nevzťahuje na:
- a) motorové vozidlá vrátane ich súčastí s prideleným evidenčným číslom,
 - b) lietadlá a iné lietajúce stroje, lode a iné plavidlá,
 - c) zvieratá, rastliny a iné živé organizmy, pozemky, vodstvo,
 - d) platné bankovky a mince, drahé kovy a predmety z nich vyrobené, nezasadené perly a drahokamy, cenné papiere a ceniny, vkladné a šekové knižky, platobné karty a iné podobné predmety,
 - e) veci kultúrnej a historickej hodnoty, umelecké predmety alebo zbierky,
 - f) písomnosti, plány, výkresy, obchodné knihy, kartotéky, projekty,
 - g) nosiče dát, dáta a náklady na obnovu dát,
 - h) vzory, prototypy,
2. Ak sú poistené stavebné alebo montážne stroje a zariadenia, poistenie sa nevzťahuje na:
- a) pracovné médiá (palivá, mazivá, chladivá, katalyzátory a pod.),
 - b) akumulátorové batérie alebo články,
 - c) časti strojov a zariadení, ktoré sa vymieňajú pri zmene pracovného úkonu (vrtáky, frézy, formy, nože a pod.),
 - d) častí, ktoré sa vymieňajú pre opotrebovanie alebo starnutie (napr. žiarovky a žiarivky, ventily, obrazovky, pneumatiky vymeniteľné nástroje, dopravné pásy, dielce z gumy, skla alebo porcelánu, laserové trubice, zdroje svetla, pásy, remene, laná, reťaze, tesnenia, čeľuste drvičov, vymurovky a pod.),
- ak súčasne nedošlo z tej istej príčiny aj k inému poškodeniu poistenej veci, za ktoré je poisťovateľ povinný poskytnúť poistné plnenie.
3. Poistenie sa ďalej nevzťahuje na škody spôsobené:
- a) chybou materiálu a/alebo chybnou vykonanou prácou na budovanom diele,
 - b) trvalým vplyvom prevádzky, prirodzeným opotrebovaním alebo trvalým vplyvom chemických, biologických a fyzikálnych javov (korózia, erózia, kavitácia, usadzovanie vodného kameňa, sadanie a zosúvanie pôdy a pod.),
 - c) na poistenej veci únavou materiálu, dlhodobým skladovaním, zhoršením stavu spôsobeným nepoužívaním,
 - d) na stavebnom alebo montážnom zariadení alebo stroji vzniknutých v dôsledku elektrického alebo mechanického poškodenia, zmrznutím chladiacej kvapaliny alebo inej tekutiny, chybným mazaním alebo nedostatkom oleja alebo chladiacej kvapaliny.
- Ak však vznikne následkom vyššie uvedených príčin následná fyzická škoda na poistenej veci, poisťovateľ poskytne poistné plnenie za takto vzniknutú následnú škodu, s výnimkou škôd vzniknutých počas skúšobnej prevádzky alebo zaťažovacích skúšok.

4. Poistenie sa nevzťahuje na:
- a) škody spôsobené chybným projektom, návrhom alebo konštrukciou,
 - b) rozdiel zistený pri inventúre materiálu,
 - c) škody spôsobené odcudzením poistenej veci, pokiaľ k nemu došlo bez zjavného násilného prekonania zabezpečenia alebo iného násilného činu,
 - d) škody neobmedzujúce funkčnosť poistenej veci,
 - e) škody na strojoch a zariadeniach, ktoré sú trvalou súčasťou budovaného diela a sú na nich vykonávané montážne práce, ak tieto škody vznikli bežným užívaním pred začiatkom poistenia, pri demontáži (pokiaľ nie je zahrnutá do poistenia) alebo vznikli na iných ako kovových častiach týchto strojov a zariadení,
 - f) priemyselným odstrelom alebo v dôsledku poddolovania,
 - g) následné škody všetkého druhu (napr. ušlý zisk, zvýšené náklady na výrobu, pokuty, penále, sankcie), následné náklady (napr. expresné poplatky) alebo iné nepriame škody každého druhu (napr. platby nad rámec odškodnenia za materiálnu škodu na poistených veciach, škody spôsobené oneskorením prác alebo odstúpením od zmluvy).
5. Poistenie sa nevzťahuje na škody spôsobené:
- a) povodňou pri menšom ako 10-ročnom prietoku (vrátane) vodného toku podľa nameraných údajov Slovenského hydrometeorologického ústavu,
 - b) prúdením vzduchu, ktorého rýchlosť nedosahuje v mieste poistenia aspoň 60 km/h (resp. 16,7 m/s),
 - c) otrasmí zemského povrchu vyvolané pohybmi zemskej kôry, ktoré v mieste poistenia nedosahujú minimálne šiesty stupeň stupnice EMS 98,
 - d) atmosférickými podmienkami bežnými v danom ročnom období na mieste poistenia.

Článok 22

Poistná hodnota, horná hranica poistného plnenia

1. Poistná hodnota je hodnota poistenej veci v danom čase a mieste. Poistnou hodnotou je:
 - a) pre budované dielo cena budovaného diela po jeho dokončení vrátane použitého materiálu, nákladov na prácu, dopravných nákladov, daní, ciel, poplatkov a materiálu alebo predmetov dodaných investorom,
 - b) pre stavebné a montážne zariadenie, stavebné a montážne stroje ich východisková hodnota.
 Ak poistený nie je platcom dane z pridanej hodnoty, je daň z pridanej hodnoty súčasťou poistnej hodnoty.
2. Horná hranica poistného plnenia poisťovateľa je obmedzená:
 - a) poistnou sumou alebo
 - b) limitom poistného plnenia.
3. Za stanovenie poistnej sumy alebo limitu poistného plnenia je zodpovedný poisťník.

Článok 23

Poistná suma

1. Poistná suma poistenej veci zodpovedá jej poistnej hodnote v čase uzavretia zmluvy. Ak sa poisťuje súbor alebo výber vecí, zodpovedá súčtu poistných súm pre jednotlivé veci v súbore alebo výbere.

Článok 24

Poistenie na prvé riziko, limit poistného plnenia

1. Ak nie je možné v čase uzavretia poistnej zmluvy určiť poistnú hodnotu poisťovaných vecí alebo sa poisťník a poisťovateľ dohodnú na inej sume ako je poistná hodnota poisťovaných vecí, určí sa horná hranica poistného plnenia ako „poistenie prvého rizika“.
2. V poistnej zmluve je tiež možné dojednať ako hornú hranicu poistného plnenia limit poistného plnenia pre poistené riziko alebo skupinu poistených rizík. Limit poistného plnenia je súčasťou poistnej sumy; nezvyšuje ju.
3. Dohodnuté poistenie prvého rizika alebo limit poistného plnenia sú hornou hranicou poistných plnení poisťovateľa zo všetkých poistných udalostí, ktoré nastanú v jednom poistnom období (pre poistné zmluvy s bežným poistným) alebo počas doby poistenia (pre poistné zmluvy s jednorazovým poistným).

Článok 25

Poistné plnenie

1. Poistné plnenie poskytuje poisťovateľ v mene platnej na území Slovenskej republiky, pokiaľ nerozhodne o tom, že poskytne naturálne plnenie (opravou alebo výmenou vecí).
2. Ak bolo budované dielo poškodené alebo zničené, vzniká poistenému právo, pokiaľ nie je ďalej stanovené inak, aby mu poisťovateľ vyplatil poistné plnenie zodpovedajúce primeraným nákladom na uvedenie budovaného diela do stavu, v akom sa nachádzalo bezprostredne pred poistnou udalosťou. Takto určené poistné plnenie bude znížené o cenu použiteľných zvyškov vecí.
3. Ak boli stavebné a montážne zariadenia, stavebné a montážne stroje poškodené, vzniká poistenému právo, pokiaľ nie je ďalej stanovené inak, aby mu poisťovateľ vyplatil poistné plnenie zodpovedajúce primeraným nákladom na ich opravu do prevádzkyschopného stavu pred poistnou udalosťou. Takto určené poistné plnenie bude znížené o cenu použiteľných zvyškov vecí.
4. Ak boli stavebné a montážne zariadenia, stavebné a montážne stroje zničené alebo odcudzené, vzniká poistenému právo, pokiaľ nie je ďalej uvedené inak, aby mu poisťovateľ vyplatil poistné plnenie zodpovedajúce ich technickej hodnote v čase bezprostredne pred poistnou udalosťou. Takto určené poistné plnenie bude znížené o cenu použiteľných zvyškov vecí.
5. Ak poškodenú poistenú vec nie je možné opraviť a dať do stavu, v akom bola pred poistnou udalosťou, ale je možné ju naďalej používať na pôvodný účel, vzniká poistenému právo, pokiaľ nie je ďalej stanovené inak, aby mu poisťovateľ vyplatil poistné plnenie zodpovedajúce znehodnoteniu poškodenej poistenej veci poistnou udalosťou.
6. Ak poistený vykoná opravu veci poškodenej v dôsledku poistnej udalosti vo vlastnej opravovni, poisťovateľ uhradí primerané náklady za materiál a mzdy, vynaložené za účelom opravy. Takto určené poistné plnenie bude znížené o cenu použiteľných zvyškov vecí.
7. **Cudzí majetok**
Ak bola poškodená, zničená alebo stratená cudzia vec, je poisťovateľ povinný poskytnúť poistné plnenie iba vtedy, ak je poistený povinný vynaložiť náklady na uvedenie poškodenej poistenej veci do predchádzajúceho stavu alebo nahradiť zničenú alebo stratenú poistenú vec a vlastník veci si tento nárok u neho uplatnil. Výška poistného plnenia sa určuje rovnako podľa ods. 1 až 5. Poistné plnenie sa vypláca poistenému.
8. Pri poškodení alebo zničení jednotlivkej poistenej veci zo súboru alebo výberu je hornou hranicou poistného plnenia poistná suma jednotlivkej poškodenej alebo zničenej veci, nie celková poistná suma stanovená pre celý súbor alebo výber.
9. **Podpoistenie**
Ak je poistná suma nižšia o viac ako 10% ako poistná hodnota poistenej veci, výberu alebo súboru v čase bezprostredne pred poistnou udalosťou, nastáva podpoistenie. Ak nastane podpoistenie, je poisťovateľ oprávnený upraviť poistné plnenie určené podľa ods. 1 až 8 vynásobením pomerom poistnej sumy k poistnej hodnote poistenej veci, výberu alebo súboru (podľa predmetu poistenia v poistnej zmluve) na mieste poistenia v čase bezprostredne pred poistnou udalosťou. Toto ustanovenie sa neuplatňuje v prípade poistenia prvého rizika (čl. 9).
10. **Nadpoistenie**
Ak je poistná suma vyššia ako poistná hodnota poistenej veci, výberu alebo súboru v čase bezprostredne pred poistnou udalosťou, poisťovateľ je povinný plniť len do výšky poistnej hodnoty poistenej veci v čase bezprostredne pred poistnou udalosťou.
11. Poistné plnenie vypočítané podľa čl. 25 ods. 1 až 10 a zvýšené o náhradu nákladov podľa čl. 19 ods. 1 písm. b) a ods. 2 nemôže prekročiť výšku poistnej sumy dohodnutej v poistnej zmluve, a ak je uvedený v poistnej zmluve nižší limit poistného plnenia, tak nemôže prekročiť výšku tohto limitu.
12. Pokiaľ poisťovateľ rozhodol v zmysle ods. 1 o poskytnutí naturálneho plnenia a poistený napriek tomu vykonal opravu alebo výmenu, poskytne poisťovateľ poistné plnenie len do tej výšky, ktorú by poskytol, keby poistený postupoval podľa jeho pokynov.
13. Ak v čase výplaty poistného plnenia je poistník v omeškaní s platením poistného, má poisťovateľ právo započítať pohľadávky na poistnom na pohľadávku na poistné plnenie. Započítanie pohľadávok sa uskutoční v poradí v akom vznikli, a nie v poradí v akom boli upomínané.
14. Zvyšky poškodených alebo zničených vecí zostávajú vo vlastníctve poisteného. Na poisťovateľa neprechádza ani vlastníctvo nájdenej poistenej veci, za ktorú už poskytol poistné plnenie,
15. Ak je poistený povinný odviešť daň z pridanej hodnoty podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, je súčasťou poistného plnenia aj táto daň.

ČASŤ III. POISTENIE ZODPOVEDNOSTI

Článok 26 Predmet poistenia

1. Predmetom poistenia je všeobecne záväzným právnym predpisom uložená zodpovednosť poisteného za škodu:
 - a) ktorá vznikla poškodenému v priamej súvislosti so stavebnými alebo montážnymi prácami,
 - b) vyplývajúcu zo vzťahu k nehnuteľnosti, ktorú poistený vlastní, má v držbe alebo inom oprávnenom užívaní na mieste poistenia za účelom výkonu stavebných a/alebo montážnych prác na budovanom diele,
 - c) držbou zvierat využívaných výlučne na zabezpečenie stráženia miesta poistenia.

Článok 27 Rozsah poistenia

1. Poistený má právo, aby poisťovateľ za neho uhradil:
 - a) nároky poškodeného za škodu na zdraví,
 - b) nároky poškodeného za škodu na veci,
 - c) zachraňovacie náklady,
 - d) nevyhnutné, preukázateľné náklady poškodeného na zistenie rozsahu a príčiny škody, avšak len za podmienky, že poisťovateľ dal predchádzajúci súhlas na využitie týchto služieb.
 2. Predpokladom pre náhradu nákladov podľa ods. 1 písm. c) a d) tohto článku je, že boli vynaložené v súvislosti so škodou, ktorá je poistnou udalosťou podľa týchto VPPSM.
 3. Ak sa k tomu poisťovateľ písomne vopred zaviazal, nahradí v súvislosti so vzniknutou škodovou udalosťou aj náklady:
 - a) spojené so zastupovaním poisteného advokátom alebo s pribratím súdneho znalca, v občianskoprávnom, priestupkovom alebo trestnom konaní vedenom proti poistenému a s konaním o náhradu škody, ak konanie bolo potrebné na zistenie zodpovednosti poisteného alebo na zistenie výšky škody a pokiaľ je poistený povinný ich uhradiť,
 - b) kaucie, prípadne inej finančnej zábezpeky, spojené s priestupkovým alebo trestným konaním vedeným proti poistenému pre priestupok alebo trestný čin z neobstaranosti, ktorého sa poistený dopustil počas doby trvania poistenia, pokiaľ toto konanie proti poistenému bude spojené s predbežným zadrжанím alebo väzbou,
 - c) spojené so zastupovaním poškodeného advokátom, ktoré je poistený povinný uhradiť na základe súdneho rozhodnutia,
 - d) spojené s mimosúdny prerokovaním nároku na náhradu škody, ak toto prerokovanie bolo potrebné na zistenie zodpovednosti poisteného, alebo na zistenie výšky škody, a to aj v prípade, ak sa nárok preukáže ako neopodstatnený.
- Náklady podľa tohto ods. sú súčasťou poistnej sumy a poisťovateľ má právo odmietnuť ich úhradu, pokiaľ poistený poruší povinnosti vyplývajúce mu z čl. 9 ods. 3 písm. b), j) a l) týchto VPPSM.

Článok 28 Vylúčenia z poistenia pre poistenie zodpovednosti

1. Poistenie sa nevzťahuje na zodpovednosť za škodu:
 - a) spôsobenú porušením právnej povinnosti poisteným pred začiatkom poistenia,
 - b) spôsobenú pri nelegálnej alebo protiprávnej činnosti poisteného,
 - c) prevzatú nad rámec stanovený právnymi predpismi,
 - d) za škodu spôsobenú činnosťami, pri ktorých právny predpis ukladá povinnosť uzatvoriť poistenie,
 - e) vyplývajúcu z pracovno-právnych vzťahov a zodpovednosť za škodu vyplývajúcu z pracovných úrazov alebo choroby z povolania, vrátane regresov Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní,
 - f) spôsobenú porušením povinnosti zo záväzkového vzťahu (§ 373 Obchodného zákonníka),
 - g) spôsobenú nesplnením povinnosti odvrátiť bezprostredne hroziacu škodu a zabrániť zväčšovaniu už vzniknutej škody,
 - h) spôsobenú zásahom do práva na ochranu osobnosti, či iné náklady vzniknuté v dôsledku existencie nemajetkovej ujmy,
 - i) o ktorej rozhodol súd v USA alebo v Kanade,

- j) spôsobenú uložením pokuty a akýchkoľvek iných sankcií a platieb alebo penále, ktoré majú charakter sankcie,
 - k) spôsobenú schodkom na zverených hodnotách, a rozdieloch zistených pri inventarizácii alebo kontrole,
 - l) spôsobenú porušením práv duševného vlastníctva, práv z licenčných zmlúv a práv z priemyselných vzorov,
 - m) spôsobenú spodnou vodou, sadaním pôdy, zosúvaním pôdy, eróziou, pozvoľným pôsobením tepla, plynov, pár, vlhkosti, hluku a v dôsledku poddolovania,
 - n) v súvislosti s činnosťami, pri ktorých boli použité akékoľvek výbušniny alebo výbušné plyny,
 - o) na životnom prostredí a za všetky ďalšie škody vzniknuté následkom znečistenia životného prostredia,
 - p) ak poistený bez súhlasu poisťovateľa nevzniesie námietku premlčania, zaviazá sa uhradiť premlčanú pohľadávku alebo uzavrie súdny zmier alebo ak nepodá včas opravný prostriedok proti rozhodnutiu príslušných orgánov o náhrade škody, pokiaľ v odvolacej lehote nedostal od poisťovateľa iný pokyn,
 - q) spôsobenú poškodením alebo zničením podzemných káblov, potrubíach alebo iných podzemných zariadeniach,
 - r) zatečením v dôsledku atmosférických zrážok.
2. Poistenie sa nevzťahuje na zodpovednosť za škodu:
- a) na veciach dodaných poisteným, alebo na ktorých poistený vykonával objednanú činnosť, pokiaľ došlo ku škode preto, že dodané veci mali chybu alebo že objednaná činnosť bola chybné vykonaná,
 - b) na veciach, ktoré poistený prevzal na spracovanie, opravu, úpravu, predaj, úschovu, skladovanie alebo na poskytnutie odbornej pomoci (veci prevzaté),
 - c) na cudzích hnutelných veciach, ktoré poistený prevzal do užívania alebo do starostlivosti za účelom výkonu svojej prevádzkovej činnosti (veci prevzaté užívané).
3. Poisťovateľ neposkytne poistné plnenie za:
- a) náklady vynaložené na zhotovenie, opravu alebo výmenu ktorejkoľvek veci, ktorá je alebo môže byť poistená podľa Časti II týchto VPPSM (Poistenie majetku),
 - b) škody spôsobené vibráciami, oslabením alebo odstránením podpier.
4. Poistenie sa nevzťahuje na zodpovednosť poisteného za škodu, za ktorú poistený zodpovedá:
- a) svojmu manželovi/manželke, príbuzným v priamom rade, súrodencom, osobám ktoré žijú v spoločnej domácnosti s poisteným,
 - b) svojim obchodným spoločníkom, ich manželom, ich príbuzným v priamom rade a osobám, ktoré žijú s obchodným spoločníkom v spoločnej domácnosti,
 - c) podnikateľskému subjektu, v ktorom má majetkovú účasť poistený, spoločník/konateľ poisteného, jeho manžel/manželka, príbuzný v priamom rade alebo osoba, ktorá žije s poisteným v spoločnej domácnosti, majetkovú účasť,
 - d) podnikateľskému subjektu, ktorý má majetkovú účasť v podnikateľskom subjekte, ktorý je poistený v zmysle týchto poistných podmienok a poistnej zmluvy,
 - e) spolupoistenej osobe.

Článok 29

Poistná suma

1. V poistnej zmluve sa dohodne suma, ktorá bude hornou hranicou poistného plnenia za súčet všetkých poistných udalostí, ktoré nastanú v jednom poistnom období (pre poistné zmluvy s bežným poistným) alebo za dobu trvania poistenia (pre poistné zmluvy s jednorazovým poistným).
2. V poistnej zmluve je tiež možné dojednať ako hornú hranicu poistného plnenia limit poistného plnenia pre poistené riziko alebo skupinu poistených rizík. Limit poistného plnenia je súčasťou poistnej sumy; nezvyšuje ju.

Článok 30

Poistné plnenie

1. Náhradu škody poskytuje poisťovateľ priamo poškodenému a v mene platnej na území Slovenskej republiky.

2. Ak poistený zomrie či zanikne alebo zmení právnu formu podnikania ako právnická osoba, má poškodený priamo voči poisťovateľovi právo, aby mu nahradil škodu v tom istom rozsahu, v akom by mu ju bol povinný nahradiť za poisteného, keby zostal nažive či nezanikol alebo keby ku zmene právnej formy podnikania nedošlo.
3. Ak na poistné plnenie z jednej poistnej udalosti bude oprávnených viac poškodených a súčet ich nárokov prekročí poistnú sumu alebo výšku sublimitu, uspokojí poisťovateľ ich nároky v pomere poistnej sumy alebo sublimitu k súčtu týchto nárokov.
4. Poistné plnenie, vrátane nákladov podľa čl. 27 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 3 týchto VPPSM, nesmie prekročiť poistnú sumu dohodnutú v poistnej zmluve. To platí aj pre súčet všetkých plnení pri sériovej škodovej udalosti.
5. Náklady podľa čl. 27 ods. 1 písm. c) týchto VPPSM nahradí poisťovateľ do výšky rovnajúcej sa 10% poistnej sumy dohodnutej v poistnej zmluve, maximálne však sumu 5.000,00 € (zachraňovacie náklady).
6. Náklady podľa čl. 27 ods. 1 písm. d) týchto VPPSM nahradí poisťovateľ do výšky rovnajúcej sa 10% poistnej sumy dohodnutej v poistnej zmluve, maximálne však sumu 5.000,00 € (náklady na zistenie rozsahu a príčiny škody).